

Nr 269.

Av herr **Vahlquist**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förändring av tullsatserna å socker och sirap m. m.

Enligt nådigt bemyndigande har herr statsrådet och chefen för kungl. finansdepartementet uppdragit åt särskilt tillkallade sakkunnige att verkställa en utredning rörande i landet befintliga karteller och truster.

Den första delen av denna utredning omfattande »sockerindustri och sockerbeskattning i Sverige m. m.» har bifogats Kungl. Maj:ts nådiga proposition till årets Riksdag om nedsättning i tullen å socker.

I enlighet med uppdragets beskaffenhet ha herrar sakkunnige riktat sin uppmärksamhet i främsta rummet på den sockerindustri, som bedrivs av »Svenska sockerfabriks aktiebolaget», medan en mindre del av denna industri, som idkas av de fristående företag, som i Kungl. Maj:ts nådiga proposition benämnas »Lidköpingsgruppen», behandlas mera i förbigående och dess förhållanden synas icke hava inverkat på det av herrar sakkunnige avgivna förslaget.

Detta förslag, på vilket Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 35 i huvudsak grundar sig, åsyftar att genom en ytterligare koncentration av driften åstadkomma billigare tillverkningskostnader å socker. En dylik koncentration kan icke äga rum i fråga om Lidköpingsgruppens fabriker och deras betodlingsområden. Det tiotal miljoner kronor, som i dessa företag år 1907 och förut nedlagts, skulle därför utsättas för allvarlig fara att gå till spillo, om Kungl. Maj:ts förslag av Riksdagen godkännes, ty dessa fabrikers ekonomiska ställning har icke — intill de två senaste åren — kunnat utan svårighet bära den redan ålagda skattebördan även med den särskilda lindring därav, som de hittills åtnjutit och som Kungl. Maj:t i nådig proposition nr 43 föreslagit skall fortfarande gälla under år 1914—1918.

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 4 saml. 118 häft. (Nr 269—272.) 1

En tullsänkning nu skulle, om icke samtidigt lättnader medgåvos i samma utsträckning som hittills, ånyo grusa de förhoppningar, som de senaste årens förbättrade förhållanden väckt till liv om tryggad framtid för dessa företag, vilka företag visat sig vara en kraftig hävstång till jordbrukets höjande i de trakter, inom vilka de äro belägna.

Det är dock att märka, att dessa företag rekonstruerats och stora kapital i dem nedlagts i förlitande på en allmän lagstiftning, som trädde i kraft först år 1906. De byggdes sålunda på den mest hållfasta grundval, varpå svenskt näringsliv kan läggas, nämligen på Riksdagens beslut.

Det synes mig därför vara nödvändigt, med rätt och billighet överensstämmande, att de fabriker, som tillhöra den s. k. Lidköpingsgruppen, måtte ännu några år framåt genom särskilda bestämmelser få proportionsvis åtnjuta samma stöd som hittills.

På grund av vad jag sålunda anfört får jag härmed vördsamt yrka

att, om Riksdagen beslutar sockertullens sänkning, skattesatsen å socker, tillverkat vid fabrikerna i Lidköping, Linköping och Mörbylånga måtte under femårsperioden 1914—1918 nedsättas med lika många öre, under 13 öre, som tullsänkningen under samma tidsperiod kan komma att omfatta.

Stockholm den 19 februari 1913.

Conrad Vahlquist.
